

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

**ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ**

ВИПУСКНА РОБОТА

на тему:

Організація та проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту на суб'єктах господарювання

слухача з короткострокового підвищення кваліфікації з питань цивільного захисту

«Завідувачі обласних методичних кабінетів, методисти НМЦ ЦЗ та БЖД»

методиста обласного методичного кабінету Навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Вінницької області

Гатаулліна Рустама Геніятуловича

Перевірив: _____

(посада, вчений ступінь (звання), прізвище, ініціали)

КИЇВ 2017

ВСТУП	4
ОСНОВНА ЧАСТИНА	7
1. Спеціальні об'єктові навчання і тренування з питань цивільного захисту. Загальні відомості	7
1.1. Методичний супровід підприємств, установ, організацій, що проводять спеціальні об'єктові навчання і тренування з питань цивільного захисту	11
1.2. Інструктивно-методичні заняття	12
2. Комплексні об'єктові навчання (КОН)	15
2.1. Підготовка комплексного об'єктового навчання	16
2.2. Підготовка посадових осіб, формувань цивільного захисту, робітників, службовців до комплексного об'єктового навчання	17
2.3. Порядок проведення комплексного об'єктового навчання з цивільного захисту	18
2.4. Аналіз підготовки і ходу навчання, визначення ступеня досягнення навчальної мети і якості відпрацювання навчальних питань	22
2.5. Оцінка дій керівного складу, штабу керівництва, формувань та працюючого персоналу, що залучалися на навчання	23
2.6. Підведення підсумків навчання. Постановка завдань щодо усунення недоліків, які виявлені в ході навчання. Підготовка звіту про результати навчання	24
3. Підготовка та проведення комплексних об'єктових тренувань	27
4. Проведення об'єктових тренувань спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту	30
5. Протипожежні тренування	32
6. Протиаварійні тренування	34
7. Навчальні тривоги	36
Заключна частина	37

Висновки	38
Список використаних інформаційних джерел	39
Додатки	40

ВСТУП

Безпека людини, її життя і здоров'я Конституцією України визнано найвищою соціальною цінністю. Кожний громадянин України має конституційне

право на безпечне для життя і здоров'я довкілля. Ці невід'ємні конституційні права і свободи людини та суспільства в цілому є об'єктами національної безпеки України.

Глобальний розвиток людської цивілізації, крім позитивних надбань, породив числені загрози життєво важливим інтересам людини і громадянина, суспільства і держави. Значне місце серед цих загроз займає небезпека техногенно-природної сфери.

У силу об'єктивних та суб'єктивних причин, суб'єкти господарювання та територія України продовжують перебувати під значним негативним впливом уражаючих чинників природного та техногенного походження, що призводять до виникнення надзвичайних ситуацій і небезпечних подій, загибелі людей на виробництві та у побуті, природного середовища, значних економічних збитків.

Масштаби та особливості негативної дії небезпечних факторів у природній сфері визначаються природними особливостями території України, несприятливими наслідками глобальних змін клімату, недотриманням норм і правил безпечного провадження господарської діяльності.

У техногенній сфері рівень безпеки посилюється високим рівнем фізичного та морального зносу основних засобів, обмеженим фінансуванням заходів безпеки, недостатнім матеріально-технічним оснащенням органів управління та сил реагування на надзвичайні ситуації, недосконалістю застосовуваних технологічних процесів багатьох галузей промисловості, недостатністю можливостей держави у сфері розвитку і реконструкції виробничого потенціалу з дотриманням сучасних вимог безпеки.

Зрозуміло що людство, в умовах сьогодення, не може уникнути надзвичайних ситуацій, але в його силах є реальна можливість зменшити їх негативні наслідки. Одним із напрямків, спрямованих на вирішення завдання захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій, є *навчання населення*

діям у надзвичайних ситуаціях, яке виступає одним із основних та пріоритетних завдань цивільного захисту.

Відповідно до вимог глави 10 розділу IV Кодексу цивільного захисту України навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях здійснюється:

- 1) за місцем роботи - працюючого населення;
- 2) за місцем навчання - дітей дошкільного віку, учнів та студентів;
- 3) за місцем проживання - непрацюючого населення [1] .

Навчання населення за місцем роботи є однією з найбільш складних та пріоритетних складових в загальній системі навчання населення України діям у надзвичайних ситуаціях. Воно здійснюється безпосередньо на підприємстві, в установі та організації (далі – суб'єкті господарювання) у робочий час за рахунок коштів суб'єкту господарювання згідно з програмами підготовки працівників до дій у надзвичайних ситуаціях, а також під час проведення *спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту*. Це і є **об'єктом** нашого дослідження.

Спеціальні об'єктові навчання і тренування з питань цивільного захисту є формою практичної підготовки працівників, зокрема керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту, що визначає в цілому готовність підприємств, установ та організацій до реалізації планів реагування на надзвичайні ситуації, локалізації і ліквідації наслідків аварій на об'єктах підвищеної небезпеки, цивільного захисту на особливий період. Від того, наскільки якісно, продумано, методично грамотно навчання будуть підготовлені і потім проведені, залежить здатність і спроможність колективу суб'єкту господарювання протидіяти реальним надзвичайним ситуаціям різних видів у разі їх загрози або виникнення. Саме процес організації та проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань і є **предметом** даного дослідження.

Актуальність обраної теми: вона визначена вимогами державної політики у сфері цивільного захисту.

Мета: підвищення рівня знань, умінь та навичок всіх категорій працівників з питань цивільного захисту, а також підготовка їх до вмілих дій у разі загрози або виникнення різних видів надзвичайних ситуацій.

Завдання:

- пошук шляхів підвищення ефективності практичної підготовки працюючого населення до дій у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій;

- удосконалення форм та методів практичної підготовки працівників суб'єктів господарювання до дій у надзвичайних ситуаціях;

- впровадження інноваційних технологій навчання населення області у сфері цивільного захисту.

ОСНОВНА ЧАСТИНА

1. СПЕЦІАЛЬНІ ОБ'ЄКТОВІ НАВЧАННЯ І ТРЕНУВАННЯ З ПИТАНЬ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Спеціальні об'єктові навчання і тренування з питань цивільного захисту є формою практичної підготовки працівників, зокрема керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту, що визначає в цілому готовність підприємств, установ та організацій до реалізації планів реагування на надзвичайні ситуації, локалізації і ліквідації наслідків аварій на об'єктах підвищеної небезпеки, цивільного захисту на особливий період [6].

Організаційною основою для планування, підготовки та проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань на суб'єктах господарювання Вінницької області є:

- Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 № 5403-VI (із змінами і доповненнями, внесеними Законами України від 14.05.2013 № 224 -VII та від 20.06.2013 № 353 – VII);
- постанова КМУ від 23.10.2013 № 819 «Про затвердження Порядку проведення навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту»;
- постанова КМУ від 26.06.2013 № 443 «Про затвердження Порядку підготовки до дій за призначенням органів управління та сил цивільного захисту»;
- постанова КМУ від 26.06.2013 № 444 «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях»;
- наказ МВС України від 11.09.2014 № 934 «Про затвердження Порядку організації та проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту»;
- організаційно-методичні вказівки з підготовки населення області до дій у надзвичайних ситуаціях на поточний рік [9].

Спеціальні об'єктові навчання і тренування з питань цивільного захисту проводяться у робочий час за рахунок коштів роботодавця та залежно від складу учасників поділяються на:

- комплексні об'єктові навчання (тренування);

- об'єктові тренування спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту;
- протипожежні та протиаварійні об'єктові тренування і навчальні тривоги.

Комплексне об'єктове навчання – це захід, що проводиться підприємством, установою, організацією з чисельністю працюючих 50 і більше осіб на завершальному етапі трирічного періоду об'єктової підготовки з цивільного захисту;

Комплексне об'єктове тренування - це захід, що проводиться вищим навчальним закладом, а також підприємством, установою, організацією з чисельністю працюючих менше 50 осіб щороку;

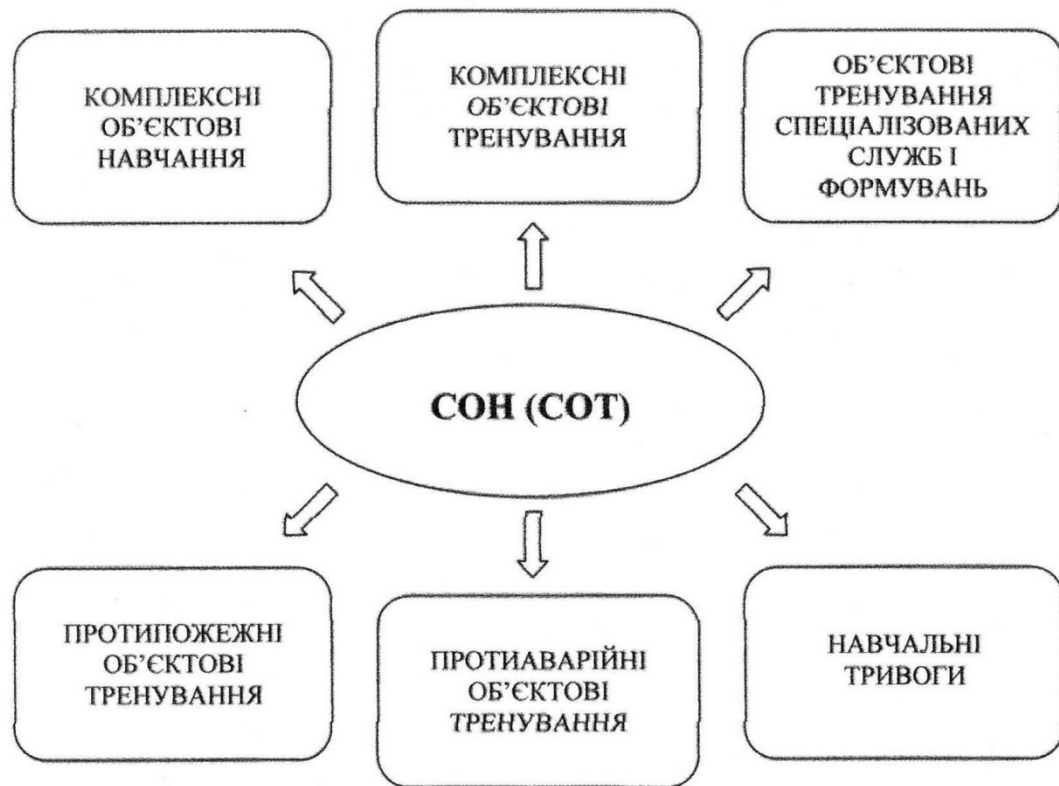
Об'єктові тренування спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту – це захід, що проводиться підприємством, установою, організацією, з метою набуття працівниками, які входять до їх складу, навичок з виконання спеціальних робіт і заходів. Вони проводяться щороку керівниками спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту;

Протипожежне тренування – це захід, що проводиться на всіх підприємствах, в установах, організаціях незалежно від чисельності працюючих щороку;

Протиаварійні тренування - (тренування персоналу щодо дій у разі виникнення аварійних ситуацій та аварій) проводяться усіма підприємствами, установами, організаціями, що мають хоча б один об'єкт підвищеної небезпеки.

Навчальні тривоги – проводяться протягом кожного року (у тому числі і року проведення спеціального об'єктового навчання) з працівниками об'єктів підвищеної небезпеки у порядку та з періодичністю, передбаченими планом локалізації і ліквідації наслідків аварій на об'єктах підвищеної небезпеки.

Схематично структура спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту (СОН/СОТ) виглядає наступним чином:

Спеціальні об'єктові навчання і тренування за своїм призначенням можуть бути плановими, експериментальними та показовими [6].

Експериментальні навчання і тренування - проводяться з метою пошуку або випробування і освоєння інноваційних технологій проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, способів захисту персоналу, підвищення стійкості функціонування об'єкта в умовах надзвичайних ситуацій.

Показові навчання і тренування - проводяться з метою демонстрації можливостей нової техніки і технологій, способів організації та проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, вироблення єдності поглядів на організацію і методику проведення навчань.

Спеціальні об'єктові навчання і тренування з питань цивільного захисту передбачають підготовчий період, періоди проведення навчання та розбору його результатів.

За організацію та проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань відповідають керівники підприємств, установ, організацій.

Графіки проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту щороку затверджуються керівниками підприємств, установ, організацій після попереднього погодження з виконавчими органами міських (районних у місті) рад, районними (міськими) державними адміністраціями та територіальними органами ДСНС України.

На підставі таких графіків виконавчими органами міських (районних у місті) рад, районними державними адміністраціями затверджуються плани-графіки проведення практичної підготовки осіб керівного складу і фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів цивільного захисту на підприємствах, в установах, організаціях.

Форми відповідних графіку та план-графіку визначена у додатках 1,2 наказу МВС України від 11 вересня 2014 року № 934.

ДСНС України та її територіальними органами здійснюється методичне керівництво і контроль за періодичністю проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту та ведеться їх облік.

Навчально-методичний центр цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Вінницької області для забезпечення успішного проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань здійснює безпосередньо на підприємствах, в установах, організаціях:

- методичний супровід практичної підготовки СОН (СОТ);
- проведення підготовки керівництва навчань на спеціально організованих керівником підприємства, установи, організації інструктивно-методичних заняттях.

1.1. Методичний супровід підприємств, установ, організацій, що проводять спеціальні об'єктові навчання і тренування з питань цивільного захисту

Заходи щодо здійснення методичного супроводу здійснюються Навчально-методичним центром на безоплатній основі, відповідно до Плану комплектування Навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Вінницької області слухачами з функціонального навчання у сфері цивільного захисту та здійснення практичної підготовки на відповідний рік, який затверджується розпорядженням голови обласної державної адміністрації.

Для методичного супроводу підготовки і проведення спеціального об'єктового навчання (спеціального об'єктового тренування) залучаються педагогічні працівники Навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Вінницької області (вимоги п. 1.3 Типового положення про територіальні курси, навчально-методичні центри цивільного захисту та безпеки життєдіяльності, затвердженого наказом МВС України від 29.05.2014 № 523, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 13.06.2014 за № 624/25401).

Педагогічні працівники Центру спільно зі штабом керівництва СОН (СОТ) здійснюють наступні заходи:

а) на підготовчому етапі:

- надають методичну допомогу у відпрацюванні документації щодо планування і проведення СОН(СОТ);

- проводять заняття з практичного навчання (за програмами) з відповідальними особами штабу керівництва СОН (СОТ);

б) під час проведення практичних заходів:

- контролюють порядок отримання і хід виконання тими, хто навчається, розпоряджень, оперативність оцінки обстановки і прийняття рішень, своєчасність і правильність постановки завдань підлеглими на проведення заходів.

в) на завершальному етапі:

- надають керівнику СОН (СОТ) рекомендації щодо включення матеріалу до розбору проведення СОН (СОТ);

- допомагають складати План усунення недоліків виявлених у ході проведення СОН (СОТ);
- вносять пропозиції щодо корегування плануючих документів з питань цивільного захисту суб'єкта господарювання.

1.2. Інструктивно-методичні заняття

З метою успішного проведення комплексних об'єктових навчань (тренувань) окремим заходом підготовки керівного складу та фахівців суб'єкту господарювання визначається проведення інструктивно-методичних занять, на яких здійснюється підготовка працівників суб'єкту господарювання педагогічними працівниками НМЦ ЦЗ та БЖД області. Інструктивно-методичні заняття проводяться на базі підприємства, установи та організації.

Мета інструктивно-методичних занять – підготувати його учасників до вибору і застосування найбільш прийнятних методів їх роботи під час організації і проведення комплексних об'єктових навчань (тренувань).

Підготовка осіб, які очолюють об'єктові формування ЦЗ та осіб, які очолюють штаби керівництва спеціальними об'єктовими навчаннями (тренуваннями) здійснюється в підготовчий період на навчальній базі НМЦ ЦЗ та БЖД області в складі навчальних груп згідно планів комплектування [4].

Інструктивно-методичні заняття проводяться завчасно з категорією осіб, що залучаються до організації та проведення навчань (тренувань).

Керівник підприємства, установи, організації разом з педагогічним працівником НМЦ ЦЗ та БЖД області визначають категорії, з якими проводяться інструктивно-методичні заняття, уточнюють навчальні питання, на які необхідно звернути увагу, розробляють та затверджують плани їх проведення. Тривалість інструктивно-методичних занять визначається навчальними цілями, кількістю

навчальних питань та ступенем підготовки працівників до дій у надзвичайних ситуаціях.

Під час проведення інструктивно-методичних занять особлива увага звертається на:

- порядок відпрацювання та зміст формалізованих документів щодо підготовки та проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань;
- розробку зразків документів з підготовки та проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань.

Під час таких занять, що проводяться безпосередньо на підприємстві, в установі, організації, залучаються заступники (помічники) керівника навчання і тренування, персонал штабу керівництва, а також інші посадові особи, що визначені в пункті 2.5 наказу № 934 від 3 жовтня 2014р.

На інструктивно-методичних заняттях розкриваються такі питання:

1. Організація роботи щодо відпрацювання заступниками (помічниками) керівника навчання, персоналом штабу керівництва документів з проведення навчання що проводяться безпосередньо на підприємстві, в установі, організації.
2. Порядок роботи посередників та працівників, які на час навчання призначаються керівником на навчальних місцях з практичного відпрацювання заходів і робіт та/або залучаються до проведення таких заходів і робіт.
3. Проведення інструктажів з посередниками та працівниками, які на час навчання призначаються керівником на навчальних місцях з практичного відпрацювання заходів і робіт та/або залучаються до проведення таких заходів і робіт.
4. Особливості проведення етапів навчання (тренування) виходячи із специфіки організації та виконання заходів цивільного захисту на суб'єкті господарювання.

2. КОМПЛЕКСНІ ОБ'ЄКТОВІ НАВЧАННЯ (КОН)

Проводяться 1 раз на три роки – до двох діб (до 16 год.) на всіх підприємствах, установах і організаціях, де чисельність працюючого персоналу більше 50 осіб незалежно від форми власності на завершальному етапі трирічного циклу об'єктової підготовки з ЦЗ з метою визначення в цілому готовності об'єкта до реалізації планів:

- реагування на НС техногенного та природного характеру;

- локалізації і ліквідації аварій (ПЛАС);
- цивільного захисту на особливий період.

Керівником комплексного об'єктового навчання є керівник підприємства, установи, організації.

До складу керівництва навчання входять: заступники, помічники керівника навчання, начальник штабу керівництва навчання.

Посередники при тих, хто навчається, є представниками керівника навчання, які надають допомогу керівникові у проведенні навчання, а також здійснюють контроль за діями тих, хто навчається, та дотриманням ними заходів безпеки [6].

На навчання залучаються керівний склад суб'єкта господарювання та фахівці, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів у сфері ЦЗ, члени комісії з питань НС, евакуаційної комісії, формування ЦЗ (не менше 1/3 формувань ЦЗ), спеціалізовані служби ЦЗ, працюючий персонал об'єкту, який планується залучити до проведення практичних заходів.

Для підготовки та проведення навчання створюється штаб керівництва навчаннями.

Штаб керівництва навчання створюється як тимчасовий орган для забезпечення розробки документів з проведення навчання, підготовки навчально-матеріальної бази, пунктів управління, робочих місць тих, хто навчається, засобів зв'язку та оповіщення, організаційно-методичного керівництва навчання та управління силами цивільного захисту, які беруть в ньому участь.

Чисельність працівників штабу керівництва навчання визначається керівником навчання і залежить від обсягу завдань, що вирішуються під час підготовки і проведення навчання.

2.1. Підготовка комплексного об'єктового навчання

Підготовка та проведення навчання включає підготовчий період, період проведення навчання та період підготовки звіту і усунення виявлених недоліків.

У підготовчий період розробляється відповідна документація, готується керівництво навчання, посередники, навчальна матеріальна база для проведення практичних заходів та учасники навчання.

Цей період є найбільш важливим, тому від якості проведених заходів залежить успіх проведеного навчання. Планування та проведення заходів цього періоду повинно бути як найдосконаліше.

З командирами формувань у підготовчий період проводяться інструктивні заняття та рекогносцировка місць практичного відпрацювання навчальних питань.

Керівник штабу керівництва навчання, керівники спеціалізованих служб, командири формувань, та інші категорії осіб які визначені у відповідності до постанови КМУ від 23.10.2013 року №819, завчасно до початку підготовки проведення навчання, за заявкою керівника суб'єкта господарювання, проходять підготовку у НМЦ ЦЗ та БЖД області.

До загальних заходів підготовчого періоду відносяться:

- підготовка керівного складу, посередницького апарату та працюючого персоналу до участі у навчанні;
- підготовка району навчання, місць практичних заходів та імітації;
- розробка документів для проведення навчання;
- оцінка готовності об'єкта (допуск персоналу) до проведення навчання.

Здійснюється комісією підприємства, установи, організації, до складу якої включаються особи, які виконують обов'язки з питань цивільного захисту, пожежної безпеки, охорони праці, а також представник територіального підрозділу ДСНС України області. Очолює комісію голова комісії з питань НС підприємства, установи, організації. За результатами роботи комісія складає акт, який затверджується керівником підприємства, установи, організації (додаток №1).

Плануючі документи:

- Наказ керівника суб'єкта господарювання про підготовку та проведення комплексного об'єктового навчання з ЦЗ (додаток №2);

- Календарний план підготовки комплексного об'єктового навчання (додаток №3);
- План проведення комплексного об'єктового навчання з ЦЗ (додаток №4);
- План рекогносцировки району проведення навчання та імітації (додаток №5);
- План нарощування обстановки;
- План імітації (додаток №6);
- Особисті плани (додаток №7).

2.2 Підготовка посадових осіб, формувань цивільного захисту, робітників, службовців до комплексного об'єктового навчання

Підготовка посадових осіб, формувань ЦЗ робітників і службовців до навчання є важливішим завданням та здійснюється відповідно плану.

Завчасна та старанна підготовка навчання покликана забезпечити високу готовність керівництва і посередницького апарату, усіх учасників до якісного виконання своїх завдань та обов'язків, і в цілому підвищення готовності об'єкту до рішення завдань ЦЗ.

Персонал суб'єкту господарювання, учасники навчання готуються до навчання за програмами загальної підготовки. Важливо, щоб до початку навчання така підготовка була закінчена у повному обсязі. Підготовка керівництва і посередників проводиться на відповідних зборах, інструктивних, практичних і методичних заняттях, у ході самостійної підготовки.

Що стосується формувань, то крім занять за програмами, безпосередньо перед навчанням з ними проводяться перевірки їх готовності на яких перевіряється укомплектованість особовим складом, технікою, приладами і майном, засобами зв'язку тощо.

Спеціальна підготовка формувань складається з підготовки командно-начальницького та особового складу і формування в цілому.

2.3 Порядок проведення комплексного об'єктового навчання з цивільного захисту

Навчання необхідно планувати так, щоб воно менш за все впливало на виробничий процес об'єкту і на роботу окремих служб. Тому план проведення навчання необхідно скласти таким чином, щоб дії робітників в ході навчання по можливості співпадали з їх посадовими обов'язками і діями, як по часу так і по місцю.

Так, оповіщення і збір бажано сполучити по часу з початком роботи, з таким рахунком, щоб керівний склад був зібраний за 20-30 хвилин до початку роботи і час проведення щоденної наради співпадав зі збором заступників, помічників керівника навчання і посередників для доведення обстановки по ввідній і постановки завдань.

На першому етапі навчання відпрацьовуються питання, пов'язані з організацією і проведенням захисту, рятувальних та інших невідкладних робіт в ході ліквідації наслідків виробничих аварій на об'єкті або на сусідньому об'єкті, та інших НС. При цьому доцільно користуватися документами плану реагування.

Керівник навчання віддає розпорядження на вручення ввідної про загрозу або виникнення на об'єкті аварії з утворенням осередків ураження. Обстановка, яка створюється, повинна відповідати характеру виробництва, найбільш можливим на даному об'єкті надзвичайним ситуаціям і дозволяла б перевірити реальність плану ЦЗ об'єкту на мирний час, ефективність встановлених на об'єкті вимог безпеки та заходів зі зниження впливу від поширення вражаючого чинника на здоров'я персоналу об'єкту. Можуть бути і такі варіанти обстановки, коли об'єкт попадає в зони радіоактивного і хімічного ураження, зони руйнувань внаслідок аварій та катастроф на інших радіаційно, хімічно, пожежовибухонебезпечних об'єктах. При цьому аварії і катастрофи можуть виникнути також внаслідок стихійних лих (землетрусів, затоплень, зсувів, ураганів

тощо). Усе це враховується при нарощуванні обстановки.

Якщо аварія виникла на самому об'єкті, то ввідну з обстановкою доцільно вручати відповідальним особам, які знаходяться безпосередньо на місці аварії, поблизу її виникнення (начальнику цеху, зміни тощо), щоб можна було прослідити і відпрацювати порядок проходження інформації і доповідей про аварії знизу доверху у об'єктовій ланці і до старших начальників. В інших випадках ввідну вручають від імені старших начальників, керівників сусідніх об'єктів черговому (диспетчеру), на якого покладені обов'язки по прийому даних обстановки і оповіщенню у випадках виникнення аварій, зараження або ураження об'єкту.

Керівник навчання та посередники контролюють дії чергового (диспетчера), керівника робіт і штабу з ліквідації наслідків НС, служб ЦЗ з організації оповіщення і захисту робітників та службовців, а також залученого до навчання населення, по негайному вводу в дію чергових аварійних команд та інших сил і засобів, які є на об'єкті, для локалізації аварії та ліквідації її наслідків.

Звертається увага на своєчасність доповідей про аварію (катастрофу) старшим начальникам та іншим органам, від яких виділяються сили та засоби по планам взаємодії на випадок аварії.

По попередній домовленості керівник отримує метеорологічні дані на основі яких штаб з ліквідації НС практикується в визначенні даних про зону можливого зараження (ураження), її величини і часу підходу до об'єкту, які прогнозуються. Через групу зв'язку такі дані доводяться до командирів формувань.

Керівник навчання вводить в дію відповідний розділ плану реагування і відпрацьовує розпорядження керівному складу об'єкту, контролює проходження команд і дії тих, хто навчається, з виконання запланованих заходів, підготовку до евакуації персоналу об'єкту (якщо це передбачено планом навчання), населення відомчого житлового сектору. Обстановка нарощується за рахунок подачі ввідних по подіям, які можуть виникнути на території об'єкту (пожежа, неполадки у водоканалізаційних, енергетичних мережах, на обладнанні об'єкту тощо).

Другий етап навчання доцільно починати з подання сигналу «УВАГА УСИМ!», яким населення і персонал об'єкту будуть оповіщені про виникнення НС (аварії на потенціально-небезпечному об'єкті, стихійному лихі тощо).

По попереднім розрахункам, при незмінних погодних умовах, зони можливого зараження визначаються необхідність термінової евакуації персоналу об'єкту і населення відомчого житлового сектору.

Керівництво і посередники слідкують за тим, щоб дії чергового персоналу з доведення учбового сигналу здійснювались відповідно інструкціям, схемам оповіщення, а також установленим обмеженням на даному навчанні.

У цей період відпрацьовуються зі штабом з ліквідації НС та службами ЦЗ ряд невідкладних заходів з виявлення обстановки, підвищення стійкості управління і, перш за все, з підтримки надійного зв'язку з старшими органами управління і силами ЦЗ.

Основним видом захисту людей від дії НХР при відповідних метеорологічних умовах є евакуація усього персоналу об'єкту і населення у наданий для цієї мети населений пункт (район). Керівник навчання і посередник при евакокомісії вивчають роботу штабу з ліквідації НС, служб та евакокомісії по уточненню розрахунків і робочих документів плану термінової евакуації і тимчасового розселення, і перш за все, списків евакуйованих, розподілу їх по видам транспорту, взаємодію з автотранспортними підприємствами з питань надання автобусів, автомобілів, по маршрутам пішої евакуації, організації усіх видів забезпечення і управління евакозаходами з урахуванням обстановки по навчанню. Визначається ступінь узгодження евакозаходів між об'єктами в місті і населеним пунктом сільського району, в які передбачається розосередження робітників і службовців та евакуація їх сімей; контролюється хід підготовки транспорту до перевезення людей з зон можливого зараження.

У випадку термінової евакуації усі питання евакуації залежать від керівників ЦЗ об'єкту і входять в коло їх обов'язків.

З питань практичного здійснення евакуації може бути заслуханий голова евакуаційної комісії.

З медичною службою в ході етапу відпрацьовується весь комплекс медичних заходів:

- медична розвідка;
- надання медичної допомоги ураженим в осередках ураження;
- використання засобів медичного захисту.

Матеріально-технічне забезпечення в ході навчання відпрацьовується практично з залученням усіх служб і органів постачання, а також їх формувань.

На фоні обстановки, яка створюється, практично здійснюється матеріальне та технічне забезпечення евакуаційних заходів.

В ході проведення аварійно-рятувальних робіт з особовим складом формувань, введених в зону зараження, відпрацьовуються питання:

- розшук людей на території об'єкту, в цехах, будівлях;
- винос, виведення людей із будівель, споруд;
- надання першої медичної допомоги ураженим та евакуацію їх з осередку ураження;
- знезараження території, приміщень, техніки;__
- локалізація аварій на енергетичних мережах;
- відновлення енергомереж.

Після відпрацювання усіх намічених учбових питань керівник навчання подає команду на закінчення практичних дій тих, хто навчається, дає вказівки про час збору формувань у наміченому районі, про подальші дії учасників навчання, перевірки наявності техніки, приведення в порядок району навчання, заслуховує доповіді своїх заступників, помічників і посередників, начальника штабу керівництва про прибуття формувань, техніки і евакуйованих людей в місця постійної дислокації, після чого об'являє відбій навчанню.

Після виконання всіх вище вказаних заходів керівник ставить завдання

заступникам, помічникам, посередникам і штабу керівництва з підготовки матеріалів розбору навчання, уточнює порядок, час і місце проведення загального і часткових розборів.

2.4 Аналіз підготовки і ходу навчання, визначення ступеня досягнення навчальної мети і якості відпрацювання навчальних питань

Мета аналізу в тому, щоб глибоко проаналізувати організацію і хід виконання заходів цивільного захисту на навчанні та визначити у якій ступені досягнуті учбові цілі, як відпрацьовані учбові питання і наскільки керівний та командно-начальницький склад, штаб з ліквідації НС, служби, формування і об'єкт в цілому готові до вирішення завдань в умовах виникнення надзвичайних ситуацій, детально вивчити виявлені в ході навчання недоліки в загальному стані ЦЗ на об'єкті та намітити шляхи до їх усунення.

При аналізі ходу навчання керівник, як правило, розглядає наступні питання:

- дії тих, хто навчався, після отримання завдання;
- рішення, які приймаються згідно обстановки, їх доцільність та обґрунтованість, заходи, які забезпечують їх успішне виконання;
- діяльність керівного складу, служб ЦЗ з організації дій учасників навчання і їх всебічному забезпеченню, а також по здійсненню надійного та безперервного управління ними при різних обставинах.
- практичне виконання поставлених завдань та заходів з їх забезпечення;
- ефективність застосування способів і прийомів, найбільш характерні та повчальні приклади дій формувань і окремих осіб, які навчалися;
- рішення питань підвищення стійкості роботи;
- дії органів матеріально-технічного і медичного забезпечення та підпорядкованих їм формувань з обслуговування тих, хто навчався при підготовці до навчання і в ході його.

Аналіз організації та ходу навчання, з урахуванням вимог основних нормативних документів, повинен бути основою для подальшого удосконалення цивільного захисту об'єкту, підвищення його готовності до вирішення завдань мирного та воєнного часу, а також мати учбово-виховне значення.

2.5 Оцінка дій керівного складу, штабу керівництва, формувань та працюючого персоналу, що залучалися на навчання

Оцінюючи дії керівного складу, штабу керівництва і служб слід виходити з їх умінь швидко і правильно приймати найбільш доцільні рішення, організовувати та підтримувати взаємодію, своєчасно доводити завдання до підлеглих, організовувати їх виконання, управляти силами ЦЗ, відпрацьовувати документи і проводити необхідні розрахунки.

При оцінці дій особового складу формувань враховуються час, витрачений на виконання практичних заходів, їх якість та відповідність установленим нормативам, ефективність застосування техніки та інструменту при виконанні робіт, узгодженість у діях формувань та служб ЦЗ, а також їх морально-психологічна стійкість, дисципліна і порядок. Порівнюються також дії штабу з ліквідації НС, служб і формувань ЦЗ з підсумками попередніх навчань з тим, щоб найбільш правильно визначити в якій мірі та в виконанні яких заходів ЦЗ досягнуті позитивні наслідки, у чому маються ще серйозні недоліки та упущення.

2.6 Підведення підсумків навчання. Постановка завдань щодо усунення недоліків, які виявлені в ході навчання. Підготовка звіту про результати навчання

Керівник навчання, як правило, підводить підсумки роботи з штабом керівництва та посередниками за кожний день (етап) навчання, при цьому штаб керівництва в короткий термін збирає, узагальнює, аналізує і готує матеріал для розбору навчання.

Підведення підсумків є заключною частиною навчання і проводиться не пізніше ніж за добу після проведення навчання. Мета розбору полягає у визначенні міри виконання навчальних завдань, що ставились на навчання. Під час розбору нагадується тема задум навчання, етапи, навчальні питання, склад учасників навчання, загальна обстановка. Розбираються та оцінюються всі практичні заходи, які виконані у ході навчання, конкретні дії тих, хто навчається, за етапами навчання. Визначаються висновки про досягнення навчальної мети, відзначаються недоліки, що мали місце, вказується, на що треба звернути увагу надалі при відпрацюванні заходів з підготовки. Розбір проводить керівник навчання, за його результатами робляться часткові розбори з категоріями тих, хто навчається.

Підготовка до підведення підсумків розпочинається до початку навчання і продовжується в ході його проведення з тим, щоб до закінчення навчання увесь матеріал був підготовлений повністю.

В період підготовки навчання керівник намічає основні питання, які необхідно розглянути на розборі, ставить завдання своїм заступникам (помічникам), посередникам та штабу керівництва про збір даних і підготовку ілюстративного матеріалу.

В основу підведення підсумків покладаються висновки керівника навчання, його заступників, помічників, посередників і штабу керівництва про дії структурних підрозділів, служб ЦЗ, командирів формувань та інших груп, а також особисті спостереження керівника і його зауваження, висловлювані при заслуховуванні доповідей з рішень та пропозицій тих, хто навчався, зауваження заступників (помічників), посередників і штабу керівництва, надані по кожному етапу навчання, які повинні бути обґрунтованими, підтверджуватися необхідними теоретичними положеннями та розрахунками і фактичними діями тих, хто навчався.

Як правило підведення підсумків проводиться спочатку з керівним та командно-начальницьким складом, а потім з усіма учасниками навчання. Керівник

нагадує тему, учбові цілі, учбові питання, обстановку, у якій діяли ті, хто навчався, а потім послідовно розбирає та аналізує їх дії по етапам навчання. У доповіді керівник викладає теоретичні положення, основні вимоги настанов, наказів та інших керівних документів з найбільш важливих або нових питань, які відносяться до теми навчання, а також показує і розбирає найбільш повчальні дії тих, хто навчався.

В заключній частині підведення підсумків керівник навчання визначає ступень досягнення учбових цілей, дає оцінку діям керівного і командно-начальницького складу, штабу, служб, формувань і інших груп тих, хто навчався, ставить завдання з усунення виявлених недоліків в ході планового учбового процесу або додаткових занять.

Кращі прийоми та методи роботи тих, хто навчався, позитивний досвід, недоліки, які мали місце в ході навчання, а також їх причини старанно вивчаються, узагальнюються і доводяться до всього персоналу об'єкта.

Підсумки комплексного об'єктового навчання з ЦЗ обговорюються на розширеному засіданні об'єктової комісії з питань НС, на підставі якого керівник підприємства, установи, організації видає наказ про стан готовності підприємства, установи, організації до вирішення завдань цивільного захисту, а також дається оцінка навчанню, відмічаються позитивні його сторони, характерні недоліки, які необхідно усунути, заохочуються формування і окремі учасники, які відзначились.

На основі наказу штабом керівництва розроблюється План усунення виявлених недоліків та вносяться необхідні зміни в план ЦЗ об'єкту, в план підготовки керівного, командно-начальницького та особового складу формувань, навчання робітників, службовців та інших груп населення, намічаються конкретні практичні заходи, спрямовані на підвищення стійкої роботи об'єкту при виникненні НС.

По підсумкам об'єктового навчання з цивільного захисту у 10–ти денний термін уповноваженому органу з питань надзвичайних ситуацій і цивільного

захисту населення по підпорядкованості та територіальному підрозділу ДСНС України направляються звіти установленої форми.

3. ПІДГОТОВКА ТА ПРОВЕДЕННЯ КОМПЛЕКСНИХ ОБ'ЄКТОВИХ ТРЕНУВАНЬ

У вищих навчальних закладах, а також на підприємствах, в установах, організаціях з чисельністю працюючих менше 50 осіб з метою комплексного відпрацювання заходів, передбачених інструкціями щодо дій персоналу у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій, щороку проводиться комплексне об'єктове тренування (Далі КОТ). Тривалість проведення КОТ складає до однієї доби.

Тренування з учасниками навчально-виховного процесу щодо надзвичайних ситуацій та дій при виникненні пожеж у дошкільних, загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладах проводяться як Тиждень безпеки дитини та День цивільного захисту.

До участі у тренуванні залучаються усі працівники навчального закладу, підприємства, установи, організації. Залучення студентів, учнів та дітей до відпрацювання навчальних питань, які потребують їх участі (заповнення захисної

споруди, евакуація тощо), проводиться у найбільш зручний для навчального закладу час.

Для підготовки тренування та контролю за діями тих, хто навчається, призначається штаб керівництва тренуванням.

Тренування у навчальних закладах проводяться без припинення навчально-виховного процесу.

Підготовчий період тренування включає:

- проходження керівником навчального закладу, підприємства, установи, організації відповідного навчання у НМЦ ЦЗ та БЖД області, у тому числі з питань пожежної безпеки;

- проведення комісією підприємства, установи, організації, яку очолює сам керівник підприємства, установи, організації і до складу якої включається представник відповідного територіального органу ДСНС України, попереднього контролю знань і умінь тих, хто навчається, за програмою загальної підготовки;

- відпрацювання планувальних документів тренування.

Відпрацювання планувальних документів тренування

Під час підготовчого періоду тренування відпрацьовується наступна документація:

- наказ про підготовку та проведення тренування;
- календарний план підготовки тренування;
- план проведення тренування.

За необхідністю також можуть відпрацьовуватись:

- план рекогносцировки району проведення тренування та місць відпрацювання практичних заходів

- план імітації;
- почасовий графік нарощування обстановки з переліком ввідних (план нарощування обстановки);

- особистих планів заступників, помічників керівника навчання та посередників.

Порядок розробки документації, обов'язки посадових осіб які залучаються до проведення комплексних об'єктових тренувань, зразки наказу та планів

аналогічні до документації яка розробляється для комплексних об'єктових навчань і викладені у другому розділі даних рекомендацій.

План проведення об'єктового тренування з питань цивільного захисту вищого навчального закладу, підприємства, установи, організації з чисельністю працюючих менше 50 осіб погоджується з територіальним органом ДСНС України та затверджується керівником вищого навчального закладу, підприємства, установи, організації.

План проведення *Тижня безпеки дитини* та *Дня цивільного захисту* погоджується з територіальним органом управління освітою та затверджується керівником навчального закладу.

Зведений план-графік проведення цих заходів надсилається органом управління освітою до територіального органу ДСНС України.

Підведення підсумків проведення комплексних об'єктових тренувань звітні форми та терміни подання звітних документів аналогічні до підведення підсумків та зразків документації яка розробляється на завершальному етапі комплексних об'єктових навчань.

4. ПРОВЕДЕННЯ ОБ'ЄКТОВИХ ТРЕНУВАНЬ СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ СЛУЖБ І ФОРМУВАНЬ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Спеціальні об'єктові тренування спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту, протипожежні та протиаварійні тренування сприяють всебічній підготовці підприємств, установ, організацій до підготовки і проведення спеціальних об'єктових навчань з питань цивільного захисту.

Зазначені тренування, крім років, коли на підприємствах, в установах і організаціях проводяться спеціальні об'єктові навчання з питань цивільного захисту, плануються і проводяться підприємствами, установами, організаціями щороку.

Спеціальні об'єктові тренування спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту (далі - тренування) проводяться з метою набуття працівниками, які призначені до їх складу, навичок з виконання спеціальних робіт і заходів за умов надзвичайних ситуацій, пожеж, формування їх здатності до колективних дій, а також перевірки в цілому готовності спеціалізованих служб і формувань, добровільних пожежних дружин (команд) до дій за призначенням.

Тренування проводяться щороку тривалістю до 8 годин керівниками спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту.

Для підготовки і проведення тренування його керівником розробляється план-календар тренування, що за погодженням зі штатним (позаштатним)

працівником з питань цивільного захисту підприємства, установи, організації затверджується головою об'єктової комісії з надзвичайних ситуацій.

План-календар визначає загальну послідовність проведення тренування; до нього додаються тактичні завдання формуванням цивільного захисту зі схемою практичного виконання робіт.

Кожному тренуванню передують вивчення тими, хто навчається, відповідних тем програми спеціальної підготовки працівників, які призначені до складу спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту.

Під час тренування відпрацьовуються навчальні вправи щодо прийомів і способів дій за призначенням, нормативи із застосування засобів цивільного захисту, а також здійснюється практичне виконання робіт.

Тренування зі спеціалізованими службами і формуваннями цивільного захисту для досягнення злагодженості у діях можуть проводитись як спільні (одночасно зі всіма працівниками, які входять до складу декількох спеціалізованих служб і формувань).

Спільні тренування проводяться на пунктах управління підприємств, установ, організацій, обладнаних засобами управління і зв'язку, та на місцевості на фоні змодельованої обстановки, яка безперервно розвивається.

Керівником спільного тренування призначається особа, на яку у разі надзвичайної ситуації покладаються функції керівника робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації; функції штабу керівництва тренуванням покладаються на призначений ним штаб з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації.

План проведення спільного тренування затверджується керівником підприємства, установи, організації.

5. ПРОТИПОЖЕЖНІ ТРЕНУВАННЯ

Протипожежні тренування (тренування персоналу у діях на випадок пожежі) проводяться на всіх підприємствах, в установах, організаціях незалежно від чисельності працюючих.

Кожен працівник протягом року (крім року проведення на підприємстві, в установі, організації спеціального об'єктового навчання) має взяти участь у протипожежному тренуванні, темою якого є порушення з причини пожежі режиму роботи об'єкта в цілому, а також у протипожежному тренуванні по структурних підрозділах підприємства, установи, організації.

Протипожежні тренування можуть проводитися за участю пожежно-рятувальних підрозділів, що обслуговують відповідне підприємство, установу, організацію.

На підприємствах, в установах, організаціях з чисельністю працюючих менше 50 осіб та навчальних закладах протипожежні тренування, темою яких є порушення з причини пожежі режиму роботи об'єкта в цілому, проводяться під час об'єктових тренувань з питань цивільного захисту.

На об'єктах з масовим перебуванням людей такі тренування проводяться як тренування з евакуації людей з елементами пожежогасіння.

При проведенні протипожежних тренувань відпрацьовуються навички персоналу з організації гасіння пожежі на початковому етапі із застосуванням первинних засобів пожежогасіння, надання домедичної допомоги потерпілим та

проведення евакуації при пожежі, взаємодії з пожежно-рятувальними підрозділами та підрозділами екстреної медичної допомоги.

Керівництво організацією та проведенням протипожежних тренувань покладається на керівників спеціалізованих протипожежних служб (відповідальних за пожежну безпеку) або керівників підприємств, установ, організацій та їх структурних підрозділів.

Для імітування умовної пожежі, оголошення ввідних для персоналу, вжиття заходів щодо попередження помилкових дій будь-якого учасника тренування, які можуть призвести до нещасного випадку, аварії, пошкодження обладнання або порушення технологічного процесу, керівником тренування можуть призначатися посередники, чисельність яких визначається з урахуванням особливостей підприємства, установи, організації та кількості їх працівників.

Плани проведення протипожежних тренувань затверджуються керівником підприємства, установи, організації.

Плани проведення тренувань передбачають:

- організаційні заходи - тему, навчальні цілі, час і місце тренування, склад учасників, призначення посередників, визначення засобів зв'язку;
- підготовчі заходи - установку імітації, засобів і знаків (прапорців, плакатів, пояснювальних написів), інструктаж і розстановку посередників, підготовку наявних засобів пожежогасіння;
- оперативні дії - оголошення умовної пожежі, введення в роботу імітаційних засобів, дії персоналу під час умовної пожежі та контроль за діями посередників керівником тренування.

Результати протипожежних тренувань заносяться до спеціальних журналів обліку таких тренувань, тривоги.

6. ПРОТИАВАРІЙНІ ТРЕНУВАННЯ

Противарійні тренування (тренування персоналу щодо дій у разі виникнення аварійних ситуацій та аварій) проводяться усіма підприємствами, установами, організаціями, що мають хоча б один об'єкт підвищеної небезпеки.

При проведенні противарійних тренувань відпрацьовуються дії персоналу за Планом локалізації і ліквідації наслідків аварій на об'єктах підвищеної небезпеки із запобігання аварійним ситуаціям і аваріям на відповідних стадіях їх розвитку або локалізації і мінімізації їх наслідків для людей, матеріальних цінностей, довкілля, інших виробництв, рятування і виведення людей із зон ураження та потенційної небезпеки.

Противарійні тренування проводяться із застосуванням наявних систем оповіщення, засобів індивідуального захисту, інших засобів, обладнання, інструменту та матеріалів, що можуть використовуватися для виявлення небезпечних речовин і ліквідації їх наслідків, а також виведення з небезпечної зони персоналу, медичного забезпечення і життєзабезпечення евакуйованих у місцях їх збору.

Керівником противарійного тренування є керівник об'єкта підвищеної небезпеки.

До противарійного тренування залучаються працівники підприємств, установ, організацій, участь яких передбачена оперативною частиною Плану локалізації і ліквідації наслідків аварій.

Для контролю за діями персоналу, призначення ввідних, правильності та

своєчасності виконання розпоряджень з числа заступників керівника підприємства, установи, організації відповідно до розподілу обов'язків призначається керівник робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації.

Плани проведення протиаварійних тренувань складаються їх керівниками і затверджуються керівником підприємства, установи, організації.

Кожному протиаварійному тренуванню передуює вивчення тими, хто залучається до практичних заходів, відповідних тем програми додаткової підготовки з техногенної безпеки працівників об'єктів підвищеної небезпеки.

Протиаварійні тренування можуть проводитися за участю аварійно-рятувальних служб, що обслуговують відповідне підприємство, установу, організацію.

7. НАВЧАЛЬНІ ТРИВОГИ

Протягом кожного року (у тому числі і року проведення спеціального об'єктового навчання) з працівниками об'єктів підвищеної небезпеки у порядку та з періодичністю, передбаченими Планом локалізації і ліквідації наслідків аварій на об'єктах підвищеної небезпеки, додатково проводяться навчальні тривоги.

Під час навчальних тривог здійснюються оповіщення і збір керівного складу, основного складу об'єктової аварійно-рятувальної служби та керівників спеціалізованих служб і формувань, які за планом локалізації і ліквідації наслідків аварій залучаються до локалізації і ліквідації аварійної ситуації, інформування населення, яке проживає поряд з об'єктами підвищеної небезпеки.

При відпрацюванні питань з ліквідації аварій, які мають вплив на умови життєдіяльності населення прилеглих до суб'єкта територіях, рішенням керівника тренування призначається спеціальна інформаційна група з доведення до мешканців порядку оповіщення та дій у разі загрози або виникнення на об'єкті аварій.

Результати тренувань спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту щодо дій за призначенням, а також індивідуальні оцінки працівників, що входять до їх складу, заносяться до журналів обліку підготовки спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту.

Результати навчальних тривог заносяться до спеціальних журналів обліку таких тренувань, тривог.

Учасники планового тренування, які отримали за свої дії незадовільні оцінки, проходять позачергову перевірку знань з питань цивільного захисту, пожежної і техногенної безпеки.

Результати протиаварійних тренувань заносяться до спеціальних журналів обліку таких тренувань, тривоги.

ЗАКЛЮЧНА ЧАСТИНА

Враховуючи повсюдне зростання рівня терористичних загроз, пожежної та техногенної небезпеки, керівники суб'єктів господарювання повинні приділяти підсилену увагу питанням підготовки працівників, зокрема керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту, що визначає в цілому готовність об'єктів до дій у найбільш імовірних надзвичайних ситуаціях. Як показує досвід, найбільш ефективною формою навчання працівників діям у надзвичайних ситуаціях є їх практична підготовка, яка на суб'єктах господарювання здійснюється шляхом проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту.

ВИСНОВКИ

Аналізуючи проблему практичної підготовки працівників на суб'єктах господарювання, зокрема, спеціальних об'єктових навчань і тренувань, можна зробити висновок, що їх успішне проведення можливе при виконання багатьох умов, серед яких найбільш важливими є:

- ретельна підготовка керівного складу навчань і тренувань;
- завчасне і грамотне планування усіх етапів у підготовчий період;
- наявність відповідної навчально-матеріальної бази проведення навчань і тренувань;
- неухильне виконання всіх заходів, передбачених задумом навчання під час його проведення;
- суворе виконання заходів безпеки;
- аналіз помилок з метою їх виправлення і недопущення під час проведення наступних практичних заходів.

Досвід проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань на суб'єктах господарювання на території Вінницької області засвідчує, що успішне проведення таких навчань неможливе також без якісного методичного супроводу, який здійснюють працівники Навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Вінницької області.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України від 02.10. 2012 р. № 5403 – VI. Кодекс цивільного захисту України.
2. Постанова КМУ від 26.06.2013 р. № 443 «Про затвердження Порядку підготовки до дій за призначенням органів управління та сил цивільного захисту».
3. Постанова КМУ від 26.06.2013 р. № 444 «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях».
4. Постанова КМУ від 23.10.2013 р. № 819 «Про затвердження Порядку проведення навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту».
5. Наказ Держспоживстандарту України від 01.07.2008 № 254 «Про введення в дію Національного стандарту ДСТУ 5058:2008 «Безпека у надзвичайних ситуаціях. Навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях».
6. Наказ МВС України від 11.09.2014 р. №934 «Про затвердження Порядку організації та проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту».
7. Наказ МВС України від 29.05.2014 р. №525 «Про затвердження Типового положення про територіальні курси, навчально-методичні центри цивільного захисту та безпеки життєдіяльності».
8. Положення про територіальну підсистему єдиної державної системи цивільного захисту Вінницької області, затверджене розпорядженням Голови Вінницької облдержадміністрації від 21.03.2016 р.
9. Організаційно-методичні вказівки з підготовки населення області до дій у надзвичайних ситуаціях на поточний рік.

10. Методичний супровід суб'єктів господарювання, що проводять навчання населення діям у надзвичайних, аварійних ситуаціях та в умовах терористичного акту. – Семінар-практикум 30 серпня – 01 вересня 2016 року м. Львів.

ДОДАТКИ

Додаток №1. Акт оцінки готовності (допуску) до проведення комплексного об'єктового навчання	41
Додаток №2. Наказ керівника суб'єкта господарювання про підготовку та проведення комплексного об'єктового навчання з ЦЗ	43
Додаток №3. Календарний план підготовки комплексного об'єктового навчання	46
Додаток №4. План проведення комплексного об'єктового навчання з ЦЗ	48
Додаток №5. План рекогносцировки району проведення навчання та імітації	54
Додаток №6. План імітації	55
Додаток №7. Особисті плани	56

ЗАТВЕРДЖУЮ

Генеральний директор ТОВ «Поділля
Латінвест»

О.В. Костур

« ____ » _____ 2017 р.

Акт

**оцінки готовності (допуску) до проведення комплексного
об'єктового навчання**

« ____ » _____ 2017 р.

№ _____

Комісія у складі:

Голови комісії – генеральний директор Костур О.В.;

Членів комісії:

- Черній С.В. – фахівець з ЦЗ Тиврівського районного сектору ДСНС у Вінницькій області;
- Семко Р.А. – головний інженер;
- Ковальов Д.С., механік;
- Блага Т.О., офіс менеджер;
- Андрєєв С.А., інженер з охорони праці,

провела оцінку готовності (допуску) персоналу до проведення комплексного об'єктового навчання з питань цивільного захисту.

У ході роботи комісії проведено перевірку документів та особисту підготовку; здійснено вибіркочу перевірку знань з питань цивільного захисту в обсязі програм підготовки працівників, які залучаються до відпрацювання практичних питань з навчання; проведено огляд з визначенням ступеня готовності служб і формувань цивільного захисту та навчально-виробничої бази до навчання.

Встановлено, що служби та формування цивільного захисту укомплектовані працівниками, первинними засобами пожежегасіння та іншим табельним майном і технікою.

Документи з підготовки та проведення комплексного об'єктового навчання відпрацьовані, а саме:

- наказ про підготовку та проведення комплексного об'єктового навчання з питань ЦЗ;
- план проведення комплексного об'єктового навчання з питань ЦЗ, з додатками;
- план імітації на комплексному об'єктовому навчанні з питань ЦЗ;
- план нарощування обстановки на комплексному об'єктовому навчанні з питань ЦЗ.

Керівник навчання, керівник комісії з питань НС, керівники об'єктових служб і формувань цивільного захисту пройшли функціональне навчання, знають свої посадові обов'язки та можливості формувань.

Керівник підприємства та відповідальні особи за пожежну безпеку пройшли навчання з питань пожежної безпеки.

Під час вибіркової перевірки знань з питань цивільного захисту працівники показали достатні знання в обсязі загальної програми підготовки працівників до дій у надзвичайних ситуаціях.

Працівники, що входять до складу об'єктових служб та формувань цивільного захисту, готові до навчання в межах своїх функціональних обов'язків.

Працівники, які залучаються до практичних питань навчання пройшли інструктаж щодо заходів безпеки під час проведення навчання.

ВИСНОВОК: *керівний склад та працюючий персонал підприємства готові до проведення комплексного об'єктового навчання з питань ЦЗ.*

Голова комісії :

генеральний директор

О.В. Костур

Члени комісії:

фахівець з ЦЗ Тиврівського районного сектору

ДСНС у Вінницькій області

С.В. Черній

головний інженер

Р.А. Семко

механік

Д.С. Ковальов

офіс менеджер

Т.О. Блага

інженер з охорони праці

С.А. Андреев

НАКАЗ**Директора
Філії «Стояни» ТОВ Агро Інвест Україна»
№**

*« 05» січня 2017 року
Тверів*

сmt.

***«Про підготовку і проведення
комплексного об'єктового навчання
з цивільного захисту»***

У відповідності з Додатком до розпорядження голови ОДА від 29 грудня 2016 року №1004 (перелік підприємств, установ, організацій області, що проводять спеціальні об'єктові навчання і тренування з питань цивільного захисту у 2017 році) на території Філії «Стояни» ТОВ Агро Інвест Україна» 22-23 лютого 2017 р. буде проводитись комплексне об'єктове навчання з цивільного захисту на тему: ***«Організація захисту робітників, службовців та населення при загрозі та виникненні надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру і ліквідація їх наслідків. Проведення заходів по захисту населення, яке проживає поблизу потенційно-небезпечних об'єктів».***

Навчальна мета:

1. Перевірити реальність плану основних заходів при загрозі або виникненні надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру.
2. Удосконалити навички керівного складу в керуванні підлеглими під час ліквідації наслідків надзвичайної ситуації.
3. Відпрацювати з керівним складом, начальниками служб (відділень) організацію і проведення заходів при оцінці обстановки, прийняттю рішення по ліквідації наслідків аварії, катастроф та стихійних лих.
4. Тренування особового складу формувань ЦЗ та персоналу у практичному виконанні заходів і діям у надзвичайних ситуаціях.

Строки та місце проведення:

«22-23» лютого 2017 року.

Територія Філії «Стояни» ТОВ Агро Інвест Україна».

Для організованої і якісної підготовки і проведення спеціального об'єктового навчання з цивільного захисту,

Н А К А З У Ю

На спеціальне об'єктове навчання призначити:

- заступника керівника навчання – головного інженера Данилюка Сергія Олексійовича, якому уточнити план реагування на надзвичайні ситуації з додатками, перевірити штатно-посадові списки особового складу формувань цивільного захисту, які будуть залучені до проведення навчання, провести заняття і підготувати учасників навчання до виконання своїх функціональних обов'язків, а також провести інструктаж по заходах безпеки всіх без винятку осіб перед початком навчання;

- помічником керівника навчання інженера-енергетика Пруцика Олександра Миколайовича, якому постійно взаємодіяти та надавати допомогу зі всіх питань заступнику керівника навчання, організувати навчання тих, хто приймає участь у практичних заходах і надавати допуск до навчання, здійснити матеріально-технічне забезпечення, а також підготувати розрахункові дані (кошторис) на підготовку та проведення навчання, підготувати всю необхідну техніку та засоби для проведення дій на навчанні, забезпечити проведення навчання матеріалами по заявках учасників;

- створити штаб керівництва навчання в кількості – 2 особи та призначити начальником штабу інженера з охорони праці Литвенюк Галину Андріївну, якому необхідно розробити документи з проведення навчання, підготувати навчально-матеріальну базу, пункт управління, робочі місця тих, хто навчається, засоби зв'язку та оповіщення, організаційно-методичне керівництво навчанням та управління силами цивільного захисту, які беруть в ньому участь, створити групу імітації з трьох чоловік.

- посередника представника керівника навчання на навчальних місцях призначити офіс менеджера Вірник Наталію Вікторівну, яка здійснює контроль за діями тих, хто навчається, та дотриманням ними заходів безпеки.

На навчання залучити:

Керівний склад, формування цивільного захисту, працівників підприємства.

Керувати спеціальним об'єктовим навчанням буду особисто.

До проведення навчання також залучити:

- об'єктову комісію з питань надзвичайних ситуацій;
- об'єктову евакуаційну комісію;
- чергову диспетчерську службу;

- об'єктову добровільну пожежну дружину.

Командирам формувань цивільного захисту перевірити списки своїх формувань, підготувати свої робочі папки з необхідними документами, майно та оснащення формувань згідно табеля оснащення і бути готовими доповісти план приведення їх в готовність.

Наказ довести до відома всіх працівників підприємства.

Директор Філії «Стояни» ТОВ Агро Інвест Україна»

В.А. Міняйло

**КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН
підготовки комплексного об'єктового навчання**

№ з/п	Найменування заходів	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Відмітка про виконання
I. Організаційні заходи				
1.	Визначення території і місця проведення навчання	10.01.	Керівник СГ, заступник керівника навчання	
2.	Приведення в готовність пункту управління	23.01.	Начальник штабу керівництва навчанням	
3.	Підготувати до видачі засоби РХЗ, прилади радіаційної і хімічної розвідки (при необхідності)	10.02.	Заступник керівника навчання, завідуючий складом	
II. Підготовка керівництва навчання				
1.	Навчання керівного складу та фахівців у сфері ЦЗ в НМЦ ЦЗ та БЖД Вінницької області на обласних та м. Вінниці курсах удосконалення керівних кадрів	На протязі року, відповідно розпорядження голови ОДА	Призначена особа з питань ЦЗ	
2.	Провести нараду керівництва по проведенню навчання	03.02.	Керівник навчання	
3.	Вивчення керівних документів, навчально-методичної літератури і функціональних обов'язків посадових осіб	До 06.02.	Начальник штабу керівництва навчанням	
4.	Відкоригувати план реагування на НС з додатками.	До 18.01.	Призначена особа з питань ЦЗ	
5.	Розробка документів для навчання: - план проведення комплексного об'єктового навчання з ЦЗ;		Начальник штабу керівництва навчанням	

	<ul style="list-style-type: none"> - план-календар підготовки до навчання; - план рекогносцировки місць практичного відпрацювання питань; - план імітації на навчання; - план матеріально-технічного забезпечення; - заходи безпеки при проведенні навчання. 	До 17.02.		
III. Підготовка працівників, що не залучаються на навчання				
1.	Вивчення питань, які будуть відпрацьовуватись на навчанні	До 10.02.	Працівники	
2.	Вивчення правил дій за сигналами оповіщення та інструкції щодо заходів безпеки	До 10.02.	Працівники	
IV. Підготовка працівників, що залучаються до навчання				
1.	Проведення занять щодо порядку обладнання підвалів, погребів під ПРУ та герметизації житлових будинків	До 14.02.	Начальник штабу керівництва навчанням	
2.	Вивчення правил дій за сигналами оповіщення ЦЗ. Правила поведінки населення при загрозі або виникненні НС	До 14.02.	Начальник штабу керівництва навчанням	
V. Заходи з матеріально-технічного та медичного забезпечення				
1.	Забезпечити необхідними матеріалами: <ul style="list-style-type: none"> - виготовлення пов'язок; - пункт спеціальної обробки техніки; - герметизація приміщень 		Призначена особа з питань ЦЗ	
2.	Підготувати техніку для інших потреб цивільного захисту		Призначена особа з питань ЦЗ	

Начальник штабу керівництва навчанням

Г.А. Литвенюк

Погоджено:

Начальник Тиврівського районного сектору
ГУ ДСНС України у Вінницькій області
підполковник сл. ЦЗ

А.В. Місюра

« 20 » січня 2017 року

Затверджую:

Директор філії «Стояни» ТОВ Агро Інвест Україна»

В.А. Міняйло

« 20 » січня 2017 року

П Л А Н

проведення комплексного об'єктового навчання

ТЕМА: *«Організація захисту робітників, службовців та населення при загрозі та виникненні надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру і ліквідація їх наслідків. Проведення заходів по захисту населення, яке проживає поблизу потенційно-небезпечних об'єктів».*

НАВЧАЛЬНА МЕТА:

1. Для керівного складу – відпрацювати порядок дій керівного складу в ході проведення заходів по переходу ЦЗ з мирного на воєнний стан, а також управління формуваннями ЦЗ і засобами в ході прийняття рішення на ліквідацію наслідків аварій, катастроф і стихійних лих.
2. Для фахівців та особового складу формувань ЦЗ – набуття практики командирів формувань ЦЗ чіткому і умілому управлінню своїми формуваннями при проведенні рятувальних робіт у НС, а особовий склад формувань ЦЗ – виконанню своїх обов'язків на займаних посадах по ЦЗ.

3. Для працівників об'єкта – набуття навичок практичних дій в екстремальних ситуаціях, у роботі на техніці, засобах зв'язку, що знаходяться на оснащенні об'єкта, надання домедичної допомоги потерпілим, користування індивідуальними і колективними засобами захисту.

ЧАС: « 22-23 » лютого 2017 року.

СКЛАД УЧАСНИКІВ: керівний склад об'єкта, фахівці, формування ЦЗ, всі працівники філії «Стояни» ТОВ Агро Інвест Україна».

ЗАДУМ НАВЧАННЯ: для подолання недоліків, що мають місце в створенні умов надійного захисту працівників об'єкта від наслідків аварій, катастроф, стихійного лиха вживаються заходи, що зменшують можливість виникнення надзвичайних ситуацій.

На основі аналізу надзвичайних ситуацій, можливих в регіоні і на території філії «Стояни» ТОВ Агро Інвест Україна» уточнити план реагування на надзвичайні ситуації з додатками, план ліквідації аварійної ситуації у разі загрози або виникнення НС. Моделюванням надзвичайних ситуацій, найбільш характерних для місцевих умов, створити обстановку для практичних дій тих, хто навчається при усуненні їх наслідків.

ПЕРШИЙ ЕТАП: «Організація заходів ЦЗ по попередженню надзвичайних ситуацій техногенного характеру, а також зниження втрат у разі виникнення аварій, катастроф, стихійного лиха».

ТРИВАЛІСТЬ: «22 » лютого 2017 року

НАВЧАЛЬНІ ПИТАННЯ:

1. Оповіщення, збір і постановка завдань посадовим особам в період загрози виникнення НС.
2. Організація роботи по здійсненню прогнозу, характеру, масштабу і вірогідності виникнення НС.

ДРУГИЙ ЕТАП: «Організація виконання заходів по локалізації та ліквідації надзвичайної ситуації».

ТРИВАЛІСТЬ: « 23 » лютого 2017 року.

НАВЧАЛЬНІ ПИТАННЯ:

1. Постановка завдань посадовим особам на виконання рятувальних та інших невідкладних робіт.
2. Проведення рятувальних та інших невідкладних робіт на об'єкті

ХІД НАВЧАННЯ

Дата і час	Навчальні питання	Обстановка (ввідні)	Дії керівника навчання, заступників, помічників та штабу керівництва навчанням (тренуванням)	Очікувані дії тих, хто навчається
1	2	3	4	5
ПЕРШИЙ ЕТАП: «Організація заходів ЦЗ по попередженню надзвичайних ситуацій техногенного характеру, а також зниження втрат у разі виникнення аварій, катастроф стихійного лиха»				
« 22 » лютого 2017 року	Оповіщення, збір і постановка завдань керівному складу об'єкта на період загрози виникнення НС на території об'єкта	О «9» годині 22.02.17. охоронець отримав повідомлення від начальника відділу з питань ЦЗ РДА, що очікується шквальний вітер до 30-35м/сек. з дощем	Керівник навчання віддає розпорядження зібрати керівний склад об'єкта. Заступник керівника навчання та начальник штабу керівництва навчання об'єкта організують оповіщення і збір керівного складу, начальників служб. Уточнюють інструкцію щодо дій персоналу. Розгортають та підготовлюють до роботи пункт управління об'єкта.	Прибувають на пункт управління об'єкта, отримують свої робочі папки, завдання і займаються оповіщенням своїх підлеглих.
« 22 » лютого 2017 року Ч+1	Організація роботи по здійсненню прогнозу, характеру, масш-		Керівник СГ ставить завдання на впровадження заходів з метою максимального зменшення можливих збитків і	Працівники СГ, отримавши завдання, перевіряють наявність та стан

	табу і вірогідності виникнення НС		втрат в разі виникнення конкретної НС на об'єкті. Доводить розпорядження до підлеглих. Ставить завдання на проведення огляду і готовності сил та засобів до дій. Посередники контролюють дії тих, хто навчається.	засобів цивільного захисту. По виконанню завдань доповідають на пункт управління.
« 22 » лютого 2017 року Ч+2			Керівник навчання, посередники перевіряють наявність особового складу, їх укомплектованість майном, знання функціональних обов'язків та загальні заходи безпеки.	Працівники представляють до огляду наявні сили та засоби, усувають виявлені недоліки, готуються до виконання своїх функціональних обов'язків.
ДРУГИЙ ЕТАП:				
«Організація виконання заходів по локалізації та ліквідації надзвичайної ситуації»				
« 23 » лютого 2017 року Ч+3	Постановка завдань посадовим особам на виконання рятувальних та інших невідкладних робіт	О «10 » годині 23.02.17. на пункт управління об'єкта від чергового охоронника надійшла інформація, що на території об'єкта пройшов сильний ураган. Зруйновані лінії електропередач та частково будівлі. Є	Керівник навчання заслуховує свого заступника та помічників, начальника штабу керівництва навчаннями, посередників, представників керівника навчання на навчальних місцях	Начальник штабу керівництва навчанням об'єкта ставить завдання ланці розвідки на ведення розвідки після проходження урагану. Формування здійснюють розвідку обстановки, що склалася на території об'єкта. Результати до-

		ділянки пожеж, є потерпілі.	з приводу обстановки що сталася. Після їх доповіді про результати розвідки оцінює обстановку, приймає рішення і ставить завдання на проведення рятувальних робіт і гасіння пожежі.	повідують на пункт управління об'єкта.
« 23 » лютого 2017 року Ч+3,5	Проведення рятувальних та інших невідкладних робіт на об'єкті	В «10.30» 23.02.17р. командир ланки розвідки доповів, що в приміщенні адмінбудівлі виникла пожежа, є загроза розповсюдження вогню на сусідні приміщення.	Керівник навчання після доповіді від заступника керівника навчання та начальника штабу керівництва навчанням об'єкта віддає розпорядження про залучення ланки пожежогасіння на локалізацію пожежі та виклик аварійно-рятувальної служби за тел. 101 (при необхідності)	Ланка пожежогасіння прибуває до місця пожежі та починає здійснювати гасіння осередку пожежі з дотриманням заходів безпеки. Особовий склад сані-арного поста прибуває до місця пожежі для надання допомоги потерпілим, якщо такі є. Особовий склад рятувальної ланки прибуває до місця пошкоджених ліній електропередач і виконують роботи по її відновленню.
« 23 » лютого 2017 року		В«12.00» 23.02.17р. завідувач складом доповів, що приміщення швидко заповнюється водою, ви-	Керівник навчання затверджує рішення штабу керівництва навчанням об'єкта	Командир рятувальної ланки направляє слюсарів та сантехніків для ліквідації пошкоджень на мережі

Ч+5		никла загроза затоплення матеріальних цінностей.	про виділення рятувальної ланки та групи працівників об'єкта для рятування матеріальних цінностей у складському приміщенні.	водопостачання. Працівники об'єкта прибувають до складського приміщення та переносять матеріальні цінності в безпечне місце на території об'єкта.
«23» лютого 2017 року Ч+8		Формування ЦЗ закінчили проведення рятувальних та інших невідкладних робіт на об'єкті.	Керівник навчання після отримання доповіді від заступника керівника навчання та штабу керівництва навчанням об'єкта про завершення рятувальних робіт та інших невідкладних робіт на об'єкті видає розпорядження на збір керівного складу та фахівців для проведення розбору навчання та підведення підсумків.	Помічники керівника навчання та посередники прибувають на місце збору. Командири формувань ЦЗ перевіряють наявність та укомплектованість своїх формувань, обслуговують майно і техніку та прибувають на місце збору. Доповідають про виконання робіт.

О 17.00 годині « 23 » лютого 2017 року керівник об'єкта дає відбій спеціального об'єктового навчання, проводить розбір (з початку зі всіма працівниками, а потім по категоріях).

Начальник штабу керівництва навчанням

Г.А. Литвенюк

П Л А Н
рекогносцировки місць практичного відпрацювання питань
22-23.02.2017 року

I. МЕТА РЕКОГНОСЦИРОВКИ:

Уточнити план комплексного об'єктового навчання, порядок проведення навчання по етапам і навчальним питанням на місцевості.

Визначити характер, об'єм і черговість підготовки до комплексного об'єктового навчання.

Вивчити місцевість, характер і стан доріг та природні перешкоди в районі комплексного об'єктового навчання.

II. СКЛАД РЕКОГНОСЦИРОВОЧНОЇ ГРУПИ:

Керівник навчання - 1

Помічник керівника навчання – 1

Начальник штабу керівництва навчанням - 1

III. ЧАС РЕКОГНОСЦИРОВКИ - 3 години. Початок о 10.00. Кінець о 13.00

IV. АВТОТРАНСПОРТ, ЩО ВИДІЛЯЄТЬСЯ – автомобіль _____ № __

V. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ РЕКОГНОСЦИРОВКИ – визначення місць проведення спеціального об'єктового навчання.

Точки (місця) роботи	Час роботи	Зміст питань, що вивчаються
Територія поблизу адмін. корпусу	10.00.	Уявити місце для збору працівників СГ, перевірка укомплектованості. Постановка завдань.
Територія підприємства	10.00.	Перевірка дій зведеної команди при ліквідації наслідків НС
Територія підприємства	12.00.	Порядок підготовки ділянки імітації пожежі і заходів з евакуації.
Територія підприємства	12.00. – 12.30.	Місце проведення евакуації.
Зал засідань	12.30. – 13.00.	Уточнити місце і порядок підведення підсумків навчання з керівним складом і фахівцями ЦЗ

Начальник штабу керівництва навчання

Г.А. Литвенюк

П Л А Н

імітації на спеціальному об'єктовому навчанні 22-23.02.2017 року

Місце імітації	Вид імітації	Термін готовності	Сили і засоби	Час проведення	Кількість статистів	Відповідальний за імітацію
Територія СГ	Пронісся ураган, зруйновані лінії електропередач по всій території підприємства	До 07.02.	Електричний дріт, стовпи	До 11.00 23.02.	-	Заступник керівника навчання
Адмін. будинок	Зруйновано дах, розбиті вікна, уламки скла	До 07.02.	Скло	До 12.00 23.02.	-	Командир групи імітації
Територія СГ	Пожежа	До 08.02.	Ганчір'я, змочене ПММ	До 16.00 23.02.	-	Командир групи імітації

Начальник штабу керівництва навчання

Г.А. Литвенюк

Додаток №7

ЗАТВЕРДЖУЮДиректор Філії «Стояни» ТОВ
Агро Інвест Україна»

В.А. Мінняло

« » лютого 2017 р.

**Особистий план
помічника керівника навчання Пруцька О.М.**

1. Тема: *«Організація захисту робітників, службовців та населення при загрозі та виникненні надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру і ліквідація їх наслідків. Проведення заходів по захисту населення, яке проживає поблизу потенційно-небезпечних об'єктів».*

2. Навчальна мета:

1. Для керівного складу – відпрацювати порядок дій керівного складу в ході проведення заходів по переходу ЦЗ з мирного на воєнний стан, а також управління формуваннями ЦЗ і засобами в ході прийняття рішення на ліквідацію наслідків аварій, катастроф і стихійних лих.

2. Для фахівців та особового складу формувань ЦЗ – набуття практики командирів формувань ЦЗ чіткому і умілому управлінню своїми формуваннями при проведенні рятувальних робіт у НС, а особовий склад формувань ЦЗ – виконанню своїх обов'язків на займаних посадах по ЦЗ.

3. Для працівників суб'єкта господарювання – набуття навиків практичних дій в екстремальних ситуаціях, у роботі на техніці, засобах зв'язку, що знаходяться на оснащенні суб'єкта господарювання, надання домедичної допомоги потерпілим, користування індивідуальними і колективними засобами захисту.

3. Тривалість навчання:

з 09:00 « 22 » лютого 2017р. по 17:00 « 23 » лютого 2017р.

4. Склад тих, хто навчається: керівний склад суб'єкта господарювання, фахівці, формування ЦЗ, працівники Філії «Стояни» ТОВ Агро Інвест Україна».

5. Вихідна обстановка: на території суб'єкта господарювання пройшов сильний ураган, зруйновані будівлі, повалені дерева є ділянки пожеж, є потерпілі.

На основі аналізу надзвичайних ситуацій, можливих в регіоні і на території Філії «Стояни» ТОВ Агро Інвест Україна» моделювання надзвичайних ситуацій, найбільш характерних для місцевих умов, створення обстановки для практичних дій навчаємих при усуненні їх наслідків.

Хід навчання

Час і дата	Навчальні питання	Обстановка (зміст ввідних)	Очікувані дії тих, хто навчається
Перший етап			
09:00 -12:00	Оповіщення, збір, постановка завдань, перевірка готовності до навчання, перевірка правил техніки безпеки.	Очікується шквальний вітер до 30-35 м/с. з дощем.	Огляд особового складу, усунення виявлених недоліків, перевірка знань техніки без-пеки, підготовка до виконання своїх функціональних обо-в'язків.
Другий етап			
12:00 – 16:00	Проведення рятувальних та інших невідкладних робіт на суб'єкті господарювання.	Повалені дерева в районі механічної майстерні, зруйнована будівля виробничого цеху, пожежа, є постраждалі	Пошук і евакуація з завалу в безпечне місце постраждалих, розчищення під'їзду до механічної майстерні пошук і евакуація з аварійної будівлі, постраждалих в безпечне місце, укріплення або обвалення конструкцій будівлі, що знаходяться в аварійному стані. Командир рятувальної ланки направляє слюсарів для ліквідації пошкоджень, евакуація працюючого персоналу і пошук постраждалих, допомагають в евакуації матеріальних цінностей, працюють в засобах індивідуального захисту.
16:00 -17:00		Формування закінчили проведення рятувальних робіт на СГ	Перевіряється наявність та укомплектованість формувань, обслуговується техніка та матеріальні засоби, прибувають на місце збору, доповідають про виконання робіт.

Інженер-енергетик

Пруцик О.М.

« 09 » лютого 2017 року